

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. +370 5 268 5186, el. p. info@teismai.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2026-01- Nr. 4R-

DĖL TEISĖJŲ TARYBOS NUTARIMŲ PROJEKTŲ

Teisėjų tarybos 2025 m. sausio 31 d. nutarimu Nr. 13P-31-(7.1.2.E) „Dėl darbo grupės saugumui teismuose stiprinti sudarymo“ sudaryta darbo grupė (toliau – Darbo grupė) parengė ir 2025 m. gruodžio 1 d. raštu Nr. 5TV-10-(7.6.6.Mr) „Dėl darbo grupės saugumui teismuose stiprinti veiklos“ Teisėjų tarybai pateikė siūlymus dėl saugumo teismuose stiprinimo priemonių, kurie buvo pristatyti Teisėjų tarybos 2025 m. gruodžio 5 d. posėdyje.

Įvertinusi Darbo grupės siūlymus, Teisėjų taryba 2025 m. gruodžio 5 d. protokoliniu nutarimu nutarė pritarti Darbo grupės veiklos rezultatams bei pozicijai dėl teisinio reguliavimo tobulinimo, taip pat perduoti Darbo grupės parengtus teisės aktų projektus „Dėl Teisėjų tarybos 2019 m. gegužės 31 d. nutarimo Nr. 13P-89-(7.1.2) „Dėl Saugumo teismuose politikos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ bei „Dėl Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Projektai) Teisėjų tarybos Teismų administravimo, Teisės aktų projektų rengimo ir vertinimo bei Mokymų ir tarptautinių ryšių komitetams svarstyti ir parengti galutinių nutarimų Projektus, pateikti visą medžiagą Teisėjų tarybai, klausimą svarstyti neeiliniame Tarybos posėdyje.

Projektai buvo svarstyti Teisėjų tarybos Mokymų ir tarptautinių ryšių komiteto 2025 m. gruodžio 9 d. posėdyje, Teismų administravimo komiteto 2025 m. gruodžio 12 d. posėdyje bei elektroniniu būdu Teisės aktų projektų rengimo ir vertinimo komitete, taip pat patikslinti pagal derinimo metu pateiktas pastabas ir pasiūlymus:

1) patikslintas Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų planas numatant, kad jame numatytų priemonių įgyvendinimas finansuojamas valstybės biudžeto, Norvegijos finansinių mechanizmų ir kitų finansavimo šaltinių lėšomis;

2) patikslinti Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų plane nurodyti už priemonių įgyvendinimą atsakingi asmenys, pavyzdžiui, nurodant, kad priemonėms įgyvendinti Nacionalinė teismų administracija organizuoja viešuosius pirkimus;

3) patikslinti Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų plane nurodyti preliminarūs priemonių įgyvendinimo terminai, pavyzdžiui, nuo 2 mėn. iki 2 m. pailgintas terminas 4.3 punkte numatytai priemonei „Parengti koordinuotos visuomenės švietimo kampanijos planą – turinys, forma, medija, dažnumas, poveikio vertinimo kriterijai“ įgyvendinti;

4) patikslintas Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų plano 2 punktas (praktiniai mokymai, skirti teismų vadovams, teisėjams, teisėjų padėjėjams, teismo posėdžių sekretoriams ir kitiems darbuotojams) priemonės įgyvendinimą nukeliant į 2027 m. I ketvirtį;

5) patikslinti Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų plano 2.1 ir 2.2 punktai numatant, kad priemonės taikomos tik atlikus vertinimą dėl galimybių praktiškai realizuoti pasiūlymą dėl vidinių lektorių (*train the trainer*) – teismų psichologų, teisėjų-mediatorių, kurie toliau vykdys šiuos mokymus teismuose – apmokymo;

6) patikslintas Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų plano 2 punktą (mokymai, skirti specifinių kompetencijų tobulinimui „Reagavimas į grėsmę: praktinių įgūdžių lavinimas“) numatant, kad mokymai organizuojami centralizuotai;

7) patikslintas Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų plano 3.1 punktą atsisakant priemonės alternatyvos „įsteigti specializuotą padalinį (ar kelis – regioniniu principu), kurie teiktų betarpišką psichologinę pagalbą nukentėjusiems teisėjams ar kitiems teismų darbuotojams“, paliekant priemonę „sudaryti sutartį su išorės tiekėju dėl psichologinės pagalbos teikimo“;

8) patikslintas Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų plano 4.1 punktą numatant, kad prognozuojama vidutinė kaina pagal 2.2 punktą, kaina detalizuojama atlikus rinkos apklausą;

9) patikslintas Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų plano 4.3 punktą numatant, kad preliminarus biudžetas bus nustatytas vėlesniame etape atlikus rinkos apklausą;

10) patikslintas Lietuvos teismų fizinio saugumo modelio 1 punkte numatytiems saugumo lygiams priskirtinų teismų pavyzdžių sąrašas, pavyzdžiui, prie II saugumo lygio įtrauktas Klaipėdos apygardos teismas, atsisakyta bendro objektų skaičiaus nurodymo;

11) patikslintas Lietuvos teismų fizinio saugumo modelio 2 punkte įtvirtintų kriterijų svoris procentais ir balų skalė;

12) Lietuvos teismų fizinio saugumo modelio 4 punkte numatytas minimalių rekomenduojamų saugumo priemonių pagal grupę sąrašas papildytas priemone „Apsaugos signalizacija“;

13) patikslinta Lietuvos teismų fizinio saugumo modelio 4 punkte numatyta priemonė „vaizdo stebėjimo sistemos“ numatant, kad ji apima „įėjimus ir koridorius, taip pat visą teismo teritoriją su stebėjimo postu“;

14) patikslinta Lietuvos teismų fizinio saugumo modelio 4 punkte numatyta priemonė „įėjimo kontrolės sistema“ apibrėžiant, kad tai – visa elektroninė sistema, nustatanti, kas gali patekti į patalpas, o įėjimo kontrolė su varteliais / kortelėmis — tai fizinis įėjimo taškas, per kurį žmonės realiai praeina;

15) patikslinta Lietuvos teismų fizinio saugumo modelio 5 punkte numatyta vertinimo procedūra numatant, kad Nacionalinė teismų administracija per 3 mėnesius nuo kalendorinių metų pradžios atlieka kasmetinį vertinimą dėl teismų ir jų pastatų suskirstymo į lygius, renka statistinę informaciją apie bylas, žodinius posėdžius, baudžiamųjų bylų skaičių, pastato parametrus ir kt. bei skaičiavimams naudoja Excel skaičiuoklę, skirtą automatiškai apskaičiuoti balus pagal formulę.

Prašome Teisėjų tarybos pritarti Projektams.

PRIDEDAMA:

1. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Teisėjų tarybos 2019 m. gegužės 31 d. nutarimo Nr. 13P-89-(7.1.2) „Dėl Saugumo teismuose politikos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas, 9 lapai;

2. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Teisėjų tarybos 2019 m. gegužės 31 d. nutarimo Nr. 13P-89-(7.1.2) „Dėl Saugumo teismuose politikos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto lyginamasis variantas, 9 lapai;

3. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“ projektas, 6 lapai.

Direktorė

Jurga Greičienė

Julija Skersienė, tel. +370 604 71811, el. p. julija.skersiene@teismai.lt

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS DĖL PSICHOLOGINIO SAUGUMO TEISMUOSE ĮGYVENDINIMO VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO

2026 m. d. Nr. 13P- -(7.1.2.E)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 27 punktu,
Teisėjų taryba n u t a r i a:

Patvirtinti pridedamą Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų planą.

Pirmininkas

Sekretorius

PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos 2026 m.

nutarimu Nr. 13P- (7.1.2.E)

d.

PSICHOLOGINIO SAUGUMO TEISMUOSE ĮGYVENDINIMO VEIKSMŲ PLANAS

Preliminarus teisėjų skaičius – apie 720

Preliminarus teismų darbuotojų skaičius (iš viso) – apie 3 500

Psichologinio saugumo teismuose įgyvendinimo veiksmų plane numatytų priemonių įgyvendinimas finansuojamas valstybės biudžeto, Norvegijos finansinių mechanizmų ir kitų finansavimo šaltinių lėšomis.

Nr.	Priemonės	Veiksmai / veiksmų planas	Preliminarūs terminai (įskaičiuojant pirkimus)	Atsakingi asmenys	Preliminarus biudžetas, jeigu žinomas, Eur (įskaitant visus mokesčius)
1.	Reagavimo į grėsmę metodika				
1.1.	Reagavimo į grėsmę metodika, apimanti prevenciją, intervenciją, postvenciją: 1. grėsmės lygio įvertinimo kriterijai, jų taikymo procedūra; 2. psichologinės pagalbos teikimo algoritmas įvykio metu;	1. Parengti metodiką: <ul style="list-style-type: none">- panašių metodikų, teorijos analizė;- gerosios praktikos pavyzdžių analizė (teisėsaugos, sveikatos priežiūros įstaigų ir pan.);- metodikos parengimas – grėsmės lygio įvertinimo kriterijų, metodikos taikymo procedūros ir kt. numatymas. 2. Patvirtinti metodikos taikymą reglamentuojančius vidinius teisės aktus teismuose.	10–12 mėn.	NTA organizuoja viešąjį pirkimą (VP), išorės tiekėjas rengia metodiką (į metodikos rengimą įtraukiami teismų psichologai, teisėjai)	21 175,00 (be PVM – 17 500,00)

	3. psichologinės pagalbos teikimo algoritmas po įvykio; 4. prevencinių ir intervencinių priemonių veiksmingumo stebėsenos ir vertinimo kriterijai, procedūra, stebėsenos rezultatų panaudojimas.				
2.	Praktiniai mokymai (teismų vadovams, teisėjams, teisėjų padėjėjams, teismo posėdžių sekretoriams, kt. darbuotojams)				
2.1.	Mokymai, skirti <u>bendrosioms</u> kompetencijoms tobulinti „Teisėjų ir teismų darbuotojų psichologinio atsparumo didinimas“ ¹	<ul style="list-style-type: none"> - Parengti mokymų programą. - Parengti medžiagą mokymų dalyviams. - Parengti mokymų vedimo metodinę medžiagą vidiniams lektoriams (<i>train the trainer</i>). - Išleisti mokymų medžiagą (el. formatu). 	2027 m. I ketv.	NTA organizuoja VP ² , išorės tiekėjas rengia mokymų programą, medžiagą dalyviams, vidiniams treneriams, apmoko vidinius trenerius	Programos, medžiagos dalyviams ir vidiniams treneriams parengimas 18 150,00 (be PVM – 15 000,00)
		<ul style="list-style-type: none"> - Apmokyti vidinius lektorių (teismų psichologus, teisėjus mediatorius, kurie toliau vykdys šiuos mokymus teismuose), 1 gr. – 15 asm.² 			Leidyba (apima ir el. maketo parengimą)
					Vidinių lektorių 1 gr. (15 asm.) x 2 d. mokymo kaina – 4 200,00 (PVM netaikomas pagal PVM įst. 22 str.)
2.2.	Centralizuotai organizuojami mokymai, skirti <u>specifinėms</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Parengti mokymų programą. - Parengti medžiagą mokymų dalyviams. 		NTA organizuoja VP ² ,	Programos, medžiagos dalyviams ir vidiniams treneriams parengimas 24

¹ Neprivalomi / laisvai pasirenkami – kiekvienas teismas per metus galėtų organizuoti 2–3 gr. vidinius mokymus šia tema pageidaujantiems teismo darbuotojams.

² Priemonė taikoma tik atlikus vertinimą dėl galimybių praktiškai realizuoti pasiūlymą dėl vidinių lektorių (*train the trainer*) apmokymo.

<p>kompetencijoms tobulinti „Reagavimas į grėsmę: praktinių įgūdžių lavinimas“³</p> <p>(pagal 1 punkte parengtą metodiką – apima grėsmės atpažinimą ir vertinimą, bendravimą su potencialiai pavojingais asmenimis (atsitraukimo, deeskalavimo, atgrasymo ir kt. metodus), pagalbą po įvykio nukentėjusiems asmenims ir kt.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Parengti mokymų vedimo metodinę medžiagą vidiniams lektoriams (<i>train the trainer</i>). - Išleisti mokymų medžiagą (el. formatu). 		<p>išorės tiekėjas rengia mokymų programą, medžiagą dalyviams, vidiniams treneriams, apmoko vidinius trenerius</p>	200,00 (be PVM – 20 000,00)
	<p>Apmokyti vidinius lektorius (teismų psichologus, teisėjus mediatorius, kurie toliau vykdys šiuos mokymus teismuose), 1 gr. – 15 asm.</p>			Leidyba (apima ir el. maketo parengimą)
	<p>Esant finansavimo galimybei, mokymus teisėjams ir teismų darbuotojams tam tikru laikotarpiu gali vykdyti ir išorinis tiekėjas.</p>			<p>Vidinių lektorių 1 gr. (15 asm.) x 3 d. mokymo kaina – 6 600,00 (PVM netaikomas pagal PVM įst. 22 str.)</p> <p>1 gr. (20 asm.) mokymų kaina pagal parengtą 2 d. programą 3 600,00 Eur.</p> <p>30 gr. mokymo kaina – 108 000,00 Eur (PVM netaikomas pagal PVM įst. 22 str.)</p>

³ Privalomi teisėjams ir kitiems teismų darbuotojams.

3. Psichologinės pagalbos grėsmę patyrusiems teismų darbuotojams organizavimas					
3.1.	Tiesioginės psichologinės pagalbos teikimas nukentėjusiems asmenims – įvykio dieną ir 1–3 d. po įvykio (debriefingas ar pan.)	Sudaryti sutartį su išorės tiekėju dėl psichologinės pagalbos teikimo.	Kiekvienais metais	NTA organizuoja VP	Pagal poreikį
3.2.	Individuali psichoterapija, teikiama fizinį ar psichologinį smurtą patyrusiems teisėjams ir kt. teismų darbuotojams, siekiant padėti susidoroti su PTSS ir greičiau grįžti į įprastą gyvenimo (funkcionavimo) lygį	Sudaryti sutartį su išorės tiekėju (-ais) dėl psichologinės pagalbos teikimo.	Kiekvienais metais	NTA organizuoja VP	<p>Prognozė – pagalbos kreipiasi 10 proc. teismų darbuotojų (350 asm. x 1 m.):</p> <p>350 asm. x 3 sesijos x 96,80 eur su PVM (be PVM – 80 Eur), iš viso – 101 640, 00 Eur (be PVM – 84 000,00 Eur)</p>
4. Kitos priemonės					
4.1.	Informacinio saugumo užtikrinimas	<ul style="list-style-type: none"> - Informacinio saugumo monitoringas. - Informacinio saugumo stiprinimas. - Teisėjų ir teismo personalo mokymai, kaip didinti asmeninės informacijos saugumą. 	2 m.	NTA ir (arba) išorės tiekėjas	Prognozuojama vidutinė kaina pagal 2.2 punktą, kaina detalizuojama atlikus rinkos apklausą
4.2.	Psichologinio saugumo teismuose stiprinimas	<ul style="list-style-type: none"> - Patvirtinti teismuose vidinius teisės aktus, reglamentuojančius metodikos (nurodytos 1 punkte) taikymą. - Suformuoti darbo grupes teismuose, atsakingas už psichologinės pagalbos 	3 mėn. po metodikos, nurodytos 1	Teismų vadovai	-

		organizavimą nukentėjusiems teismo darbuotojams, taikytų prevencinių ir intervencinių priemonių veiksmingumo stebėseną ir vertinimą.	punkte, parengimo		
4.3.	Visuomenės informavimas ir švietimas apie saugumo užtikrinimą teismų sistemoje	- Parengti koordinuotos visuomenės švietimo kampanijos planą – turinys, forma, medija, dažnumas, poveikio vertinimo kriterijai.	2 m.	NTA ir (arba) išorės tiekėjas	Bus nustatytas vėlesniame etape atlikus rinkos apklausą
		- Visuomenės švietimo kampanijos įgyvendinimas.	1 m. po kampanijos plano patvirtinimo	NTA ir (arba) išorės tiekėjas	
		- Visuomenės švietimo kampanijos poveikio vertinimas.	1 mėn. po einamųjų metų pabaigos	NTA ir (arba) išorės tiekėjas	
4.4.	Organizacinės kultūros stiprinimas (orientuojantis į nuostatų apie teisėjų (ne)pažeidžiamumą keitimą, stigmatizacijos, susijusios su teisėjo kreipimusi psichologinės pagalbos, mažinimą ir kt.)	- Parengti ilgalaikį veiksmų planą, apimantį teismų vadovų mokymus, vidinės komunikacijos planą ir kt.	3 m.	Teisėjų taryba, teismų vadovai	-

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

DĖL TEISĖJŲ TARYBOS 2019 M. GEGUŽĖS 31 D. NUTARIMO NR. 13P-89-(7.1.2) „DĖL SAUGUMO TEISMUOSE POLITIKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2026 m. d. Nr. 13P- (7.1.2)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 17 punktu, siekdama stiprinti fizinį ir psichologinį saugumą Lietuvos teismuose, atsižvelgdama į Teisėjų tarybos 2025 m. sausio 31 d. nutarimu Nr. 13P-31-(7.1.2.e) „Dėl darbo grupės saugumui teismuose stiprinti sudarymo“ sudarytos darbo grupės siūlymus dėl saugumo teismuose stiprinimo priemonių, Teisėjų taryba

n u t a r i a:

1. Pakeisti Saugumo teismuose politikos aprašą, patvirtintą Teisėjų tarybos 2019 m. gegužės 31 d. nutarimu Nr. 13P-89-(7.1.2) „Dėl Saugumo teismuose politikos aprašo patvirtinimo“, su visais pakeitimais ir papildymais:

1.1. Pakeisti 19 punktą ir jį išdėstyti taip:

„19. Teismuose, vadovaujantis Aprašo 13 punkte įtvirtintais kriterijais, įgyvendinamos Organizacinės ir Techninės fizinio saugumo priemonės, kurios parenkamos atsižvelgiant į Lietuvos teismų fizinio saugumo modelyje numatytus saugumo lygius (grupes) (1 priedas).“

1.2. Pakeisti 40 punktą ir jį išdėstyti taip:

„40. Teismuose, vadovaujantis Aprašo 13 punkte įtvirtintais kriterijais bei Lietuvos teismų psichologinio saugumo modeliu (2 priedas), nustatomos ir įgyvendinamos šios Organizacinės ir Techninės psichologinio saugumo priemonės:

40.1. informacijos apie teismų veiklą sklaida;

40.2. teismų psichologų veikla;

40.3. teisme dirbančių asmenų kompetencijų didinimas;

40.4. teismo savanorių veikla;

40.5. pažeidžiamų asmenų informavimas apie teismo proceso eigą;

40.6. specialių teismo patalpų pažeidžiamiems asmenims įrengimas;

40.7. konvojuojamųjų asmenų atskyrimas nuo kitų teismo proceso dalyvių;

40.8. kitos pagal teismo poreikį nustatytos ir įgyvendinamos psichologinio saugumo priemonės.“

1.3. Papildyti Aprašą 1 ir 2 priedais (pridedama).

Pirmininkas

Sekretorius

LIETUVOS TEISMŲ FIZINIO SAUGUMO MODELIS

1. Teismų ir jų pastatų suskirstymas į saugumo lygius (grupes)

Lygis	Apibūdinimas	Pavyzdžiai
I lygis – aukščiausias saugumo lygis	<p>Aukščiausio lygmens Lietuvos teismų institucijos: Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ir Lietuvos apeliacinis teismas, kuriuose šiuo metu jau yra vykdoma nuolatinė fizinė policijos pareigūnų apsauga (<i>minėti teismai įtraukiami į sąrašą be atskiرو vertinimo</i>).</p> <p>Itin didelis teismo užimtumas, 3 metų visų bylų vidurkis apie 15–64 tūkst.</p> <p>Labai didelis žodinių posėdžių skaičius per metus – apie 6–30 tūkst.</p> <p>Labai dideli pastatai, kurių plotas – 4–14 tūkst. kv. m.</p> <p>Dažnos rezonansinės bylos, keliančios visuomenės susidomėjimą, dažnas suėmimų ar kardomųjų priemonių taikymas, dažni interesų konfliktai, rizika viešajai tvarkai.</p>	<p>Lietuvos Aukščiausiasis Teismas</p> <p>Lietuvos apeliacinis teismas</p> <p>Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas</p> <p>Vilniaus apygardos teismas</p> <p>Kauno apygardos teismas</p> <p>Vilniaus miesto apylinkės teismas</p> <p>Kauno apylinkės teismo Kauno rūmai (2 pastatai Kaune)</p>
II lygis – vidutinis saugumo lygis	<p>Vidutiniškas arba didelis teismo darbo krūvis, 3 metų visų bylų vidurkis apie 4–23 tūkst.</p> <p>Vidutinis arba didelis žodinių posėdžių krūvis, 3 metų vidurkis – apie 1,5–8 tūkst.</p> <p>Vidutinio dydžio ir dideli pastatai, plotas – apie 1–5 tūkst. kv. m.</p> <p>Mažesnė rizika konfliktams, tačiau vis dar reikalinga nuolatinė apsauga ir priemonės.</p>	<p>Šiaulių apygardos teismas</p> <p>Panevėžio apygardos teismas</p> <p>Klaipėdos apygardos teismas</p> <p>Klaipėdos apylinkės teismas (pastatas Klaipėdoje)</p> <p>Regionų administracinio teismo Vilniaus rūmai ir dauguma apylinkių teismų pastatų didžiuosiuose miestuose</p>
III lygis – pagrindinis (bazinis) saugumo lygis	<p>Mažas arba vidutinis bylų skaičius, 3 metų visų bylų vidurkis apie 1,6–7 tūkst.</p> <p>Žodiniai posėdžiai reti arba santykinai nedidelis skaičius, žodinių posėdžių 3 metų vidurkis – apie 0,3–3 tūkst.</p> <p>Maži ir vidutinio dydžio pastatai, kurių plotas – iki 2 tūkst. kv. m.</p> <p>Mažai rezonansinių bylų, nedidelė rizika incidentams.</p>	<p>Regionų administracinio teismo Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio rūmai bei dauguma nedidelių miestų apylinkių teismų pastatų</p>

2. Vertinimo kriterijai grupei priskirti

Kriterijus	Aprašymas	Svoris
A. Trejų metų visų bylų vidurkis	Skaičiuojamas trejų metų visų bylų vidurkis (vnt.).	25 %
B. Trejų metų žodinių posėdžių vidurkis	Skaičiuojamas trejų metų žodinio proceso posėdžių vidurkis (vnt.).	35 %
C. Baudžiamųjų bylų dalis	Skaičiuojama procentinė baudžiamųjų bylų 3 metų vidurkio dalis nuo žodinių posėdžių 3 metų vidurkio (%).	25 %
D. Pastato dydis	Skaičiuojamas pastato / patalpų plotas (kv. m).	15 %

Balų skalė: kiekvienam kriterijui priskiriamas balas nuo 1 iki 5 pagal intervalų rinkinį.

Kiekvienas kriterijus įvertinamas balais (nuo 1 iki 5), galutinė suma nulemia teismo priskyrimą tam tikrai saugumo lygio grupei:

- ≥ 80 balų \rightarrow I saugumo lygis
- 50–79 balų \rightarrow II saugumo lygis
- < 50 balų \rightarrow III saugumo lygis

Formulė (galutiniam balui skaičiuoti):

Galutinis balas (0–100) = $((A_bal/5) \times 25) + ((B_bal/5) \times 35) + ((C_bal/5) \times 25) + ((D_bal/5) \times 15)$, kur A_bal, B_bal, C_bal, D_bal – 1–5 balų reikšmės.

Formulė skaičiuoja svorinius procentus ir pateikia rezultatą skalėje 0–100.

3. Vertinimo kriterijų aprašymas

Kiekvienam kriterijui priskiriamas tam tikras svarbos procentas, kuris lemia galutinį rezultatą.

Kriterijai turi šiuos svorius:

A. Trejų metų visų bylų vidurkis (svarba – 25 %)

Aprašymas. Kuo daugiau bylų, tuo didesnis teismo darbo krūvis ir potencialių interesų grupių įsitraukimas.

Balas	Trejų metų visų bylų vidurkis	Paaškinimas
1	$< 3\,000$	Teisme nagrinėjamas santykinai nedidelis bylų skaičius, todėl numatomas mažesnis lankytojų srautas.
2	3 000–9 999	Vidutinė bylų apimtis rodo vidutinį teismo darbo intensyvumą ir interesantų srautą.
3	10 000–19 999	Didėjanti bylų apimtis indikuoja reikšmingą teismo veiklos intensyvumą ir augantį sąveikos su interesų grupėmis mastą.
4	20 000–44 999	Labai didelis bylų skaičius atspindi aukštą darbo krūvį bei intensyvią sąveiką su įvairiomis visuomenės ir institucijų grupėmis.
5	$\geq 45\,000$	Itin didelė bylų apimtis liudija apie ypač intensyvią teismo darbą, ženklią interesantų srautą ir padidėjusius saugumo bei infrastruktūros reikalavimus.

B. Trejų metų žodinių posėdžių vidurkis (svarba – 35 %)

Aprašymas. Vertinama, kiek bylų nagrinėjama žodinio proceso būdu.

Balas	Trejų metų žodinių posėdžių vidurkis	Aprašymas
1	< 1 000	Žodiniai posėdžiai reti, vyrauja rašytinis procesas.
2	1 000–1 999	Santykinai nedidelis žodinių posėdžių skaičius, pavieniai liudytojai.
3	2 000–2 999	Vidutinis žodinių posėdžių krūvis, dažnesnės liudytojų apklausos.
4	3 000–5 999	Daug žodinių procesų, didesnis kontaktas su šalimis.
5	≥ 6000	Labai didelis žodinių posėdžių skaičius, reikšmingas fizinio saugumo poreikis.

C. Baudžiamųjų bylų dalis (svarba – 25 %)

Aprašymas. Kiek procentų visų bylų sudaro baudžiamosios.

Balas	Baudžiamųjų bylų %	Paiškinimas
1	< 30 %	Teisme nagrinėjama nedidelė dalis baudžiamųjų bylų, todėl tikėtina mažesnė su baudžiamojo proceso ypatumais susijusių rizikų įtaka.
2	30–39 %	Baudžiamosios bylos sudaro santykinai nedidelę visų bylų dalį, tačiau gali turėti tam tikrą reikšmę saugumo užtikrinimo aspektams.
3	40–49 %	Baudžiamosios bylos sudaro reikšmingą visų bylų dalį, todėl teismui aktualūs aukštesnio lygmens saugumo poreikiai.
4	50–59 %	Didelė baudžiamųjų bylų dalis rodo didesnę riziką, susijusią su proceso dalyviais ir būtinybę užtikrinti papildomas saugumo priemones.
5	≥ 60 %	Baudžiamosios bylos sudaro dominuojančią teismo darbo dalį, o tai lemia išskirtinį dėmesį kompleksiniam saugumo užtikrinimui tiek teismo patalpose, tiek proceso metu.

D. Pastato dydis (svarba – 15 %)

Aprašymas. Vertinamas teismo pastato plotas. Tai daro įtaką saugumui, nes didesnis plotas ir lankytojų srautas gali kelti papildomų grėsmių.

Balas	Pastato ypatybės	Paiškinimas
1	Mažas pastatas (< 1 tūkst. kv. m)	Mažai lankytojų, mažas teismo pastatas.
2	Vidutinio dydžio pastatas (1–1,999 tūkst. kv. m)	Vidutinė lankytojų srauto rizika.
3	Didesnis pastatas (2–2,999 tūkst. kv. m)	Vidutinė rizika, daugiau žmonių.
4	Didelis pastatas (3–3,999 tūkst. kv. m)	Didelė rizika dėl didelio srauto.
5	Labai didelis pastatas (≥ 4 tūkst. kv. m)	Didžiausia rizika dėl didžiulio lankytojų srauto.

4. Minimalios rekomenduojamos saugumo priemonės pagal grupę

Priemonė	I lygis	II lygis	III lygis
Apsaugos signalizacija	✓	✓	✓
Nuolatinė apsauga (fizinė)	24/7*	Darbo valandomis	Pagal poreikį
Pareigūnų skaičius**	2–5 per pamainą	1 darbo valandomis	Kviečiamas
Apsaugos / pareigūnų skaičius** (perėjimo kontrolei ir vaizdo kamerų stebėjimui)	1–3 per pamainą	1–2 per pamainą	1 per pamainą
Įeigos kontrolė su varteliais / kortelėmis	✓	✓	✓
Vaizdo stebėjimo sistemos	Įėjimai ir koridoriai, taip pat visa teismo teritorija su stebėjimo postu	Įėjimai ir koridoriai, taip pat visa teismo teritorija su stebėjimo postu	Tik įėjimai ir koridoriai
Vaizdo stebėjimo sistemos su garso įrašymu teismo posėdžių salėse	✓	✓	✓
Įeigos kontrolės sistema ¹	✓	✓	✓
Pavojaus mygtukai	✓	✓	✓
Saugumo patikra (stacionarūs metalo detektoriai)	Nuolatinė	Pasirinktina	Netaikoma
Saugumo patikra (rankiniai metalo detektoriai) nustatyta tvarka ir atvejais	✓	✓	✓

* Teismo saugumas turi būti užtikrinamas 24/7, teismo darbo metu fizinę apsaugą užtikrina pareigūnas, ne darbo metu – apsauga užtikrinama techninėmis priemonėmis (signalizacija ir kt.).

** Apsaugos / pareigūnų skaičius preliminarus.

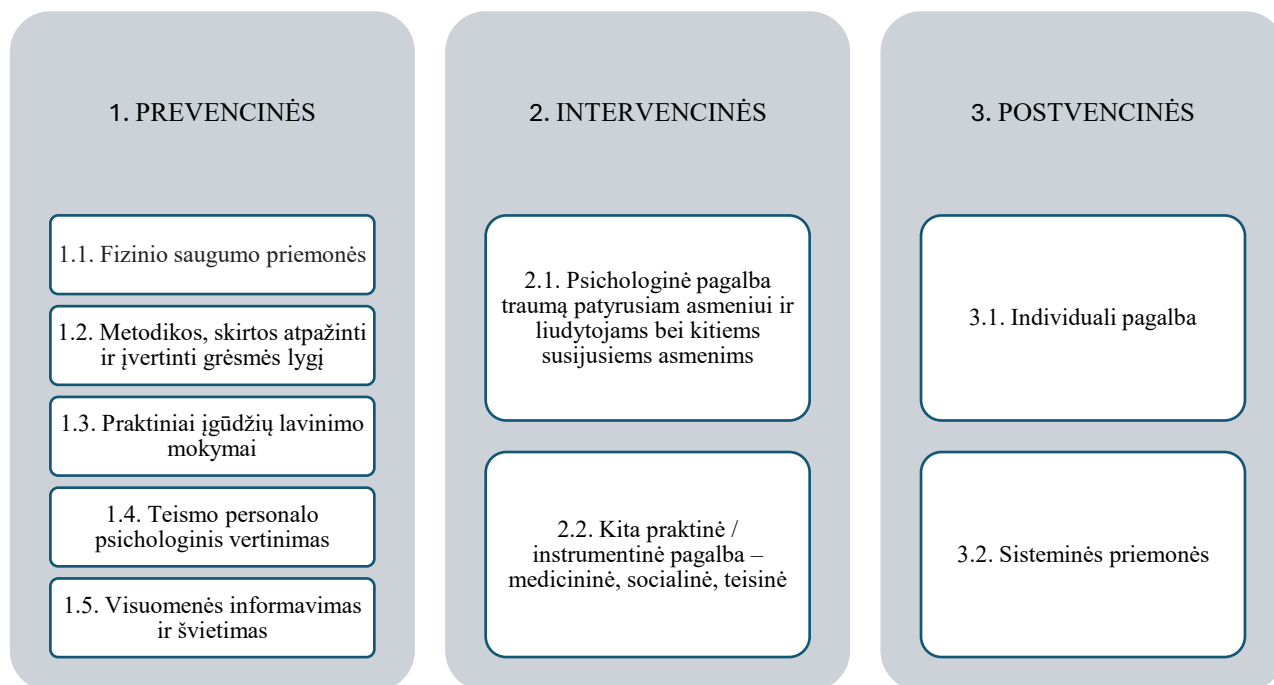
5. Vertinimo procedūra

- Nacionalinė teismų administracija per 3 mėn. nuo kalendorinių metų pradžios atlieka kasmetinį vertinimą dėl teismų ir jų pastatų suskirstymo į lygius.
- Nacionalinė teismų administracija renka statistinę informaciją apie bylas, žodinius posėdžius, baudžiamųjų bylų skaičių, pastato parametrus ir kt.
- Skaičiavimams yra naudojama Excel skaičiuoklė, skirta balams automatiškai apskaičiuoti pagal formulę.
- Teismas gali būti perkeltas į aukštesnį arba žemesnį saugumo lygį, atsižvelgiant į veiklos rodiklius.

¹ Tai visa elektroninė sistema, nustatanti, kas gali patekti į patalpas, o įeigos kontrolė su varteliais / kortelėmis – tai fizinis įėjimo taškas, per kurį žmonės pereina.

LIETUVOS TEISMŲ PSICHOLOGINIO SAUGUMO MODELIS

Rekomenduotinos taikyti psichologinio saugumo priemonės:

1. Prevencinės – teisėjų ir teismų darbuotojų, visuomenės, susijusių institucijų švietimas. Rūpinantis psichikos higiena, ieškomos strategijos, galinčios sumažinti įvairių rizikos veiksnių poveikį:

1.1. fizinio saugumo, padedančio užtikrinti ir psichologinį saugumą, užtikrinimas;

1.2. metodikos, skirtos grėsmės lygiui atpažinti ir įvertinti, parengimas. Pažymėtina, kad ketinimas atlikti agresyvų veiksma (tikslingą ar spontanišką) turi universalius elgesio ir kitus pastebimus indikatorius. Atitinkamos grėsmės lygio (asmens / elgesio pavojingumo) identifikavimo ir vertinimo metodikos parengimas padeda darbuotojams išvengti grėsmių ar laiku ir efektyviai į jas reaguoti;

1.3. praktiniai mokymai, skirti: a) psichologiniam atsparumui didinti; b) reagavimo į grėsmę įgūdžiams lavinti – grėsmės atpažinimo ir vertinimo, bendravimo su agresyviais asmenimis (atsitraukimo, deeskalavimo, atgrasymo metodų taikymas ir kt.), efektyvaus reagavimo į grėsmę treniruotėms (integruotoms, skirtoms psichologiniam ir fiziniam pasirengimui didinti);

1.4. teisėjų ir kitų teismo procese dalyvaujančių teismo darbuotojų (teisėjų padėjėjų, teismo posėdžių sekretorių, kitų teismo darbuotojų) psichologinis vertinimas – priemonė, skirta teisėjų ir kitų teismo darbuotojų pažeidžiamumui nustatyti, siekiant diferencijuoti (individualizuoti) psichologinio saugumo priemones pagal poreikį;

1.5. visuomenės informavimas ir švietimas: informavimas apie teismuose įdiegtas fizinio saugumo priemones, siekiant sumažinti grėsmę keliančių įvykių riziką, atgrasyti potencialius agresorius, taip pat visuomenės švietimas siekiant didinti piliečių informuotumą ir sąmoningumą, stiprinti teismų reputaciją.

2. Intervencinės – tiesioginė pagalba įvykio metu arba iš karto po įvykio:

2.1. psichologinė pagalba traumą patyrusiam asmeniui ir liudytojams bei kitiems susijusiems asmenims (pavyzdžiui, pagalbą trauminio įvykio metu teikusiems): a) debriefingas – struktūruota ankstyvoji potrauminė intervencija, taikoma darbui su žmonėmis, kartu išgyvenusiais nelaimę ar tragišką įvykį. Intervencija siekiama sumažinti emocinę įtampą, užkirsti kelią išsivystyti potrauminio streso sutrikimui (PTSS) ir pagreitinti atsistatymą aptariant, patvirtinant ir normalizuojant įvykio dalyvių reakcijas į traumą, taip pat suteikti informaciją apie pagalbą, atrinkti tuos, kuriems reikia didesnio dėmesio ir kvalifikuotos pagalbos. Dažniausiai tai yra vienkartinė 1–3 val. sesija (vykdoma kitą ar kelias dienas po įvykio); b) į traumą orientuota kognityvinė elgesio terapija – trumpa moksliskai pagrįsta kognityvinė elgesio terapija taikoma maždaug 2 savaites (4–5 sesijos) esant ūmiam streso atsakui; c) grupės refleksija po įvykio – vienkartinis ar trumpalaikis susitikimas po trauminio įvykio, kuriame orientuojamasi ne į terapiją, o į socialinių ryšių sutvirtinimą, streso įveiką ir trauminio įvykio įprasminimą, siekiant palaikyti asmeninę ir grupės psichologinę gerovę. Refleksija skirta asmenims, kurie kartu dirbo trauminio įvykio metu. Šiuo atveju rekomenduotina parengti teismo psichologus, kurie turėtų kompetenciją teikti tokią pagalbą ar steigti atitinkamą padalinį teismų sistemoje;

2.2. kita praktinė ir instrumentinė pagalba: a) medicininė – pirmosios pagalbos, medikų iškvietimas; b) socialinė – nukentėjusiojo artimųjų informavimas, nukentėjusiojo palydėjimas į saugią vietą (namus); teisinė – pagalba teikiant pareiškimą policijai ir panašiai.

3. Postvencinės – pagalba, kuri teikiama fizinį ar psichologinį smurtą patyrusiems teisėjams ir kitiems teismo procese dalyvaujantiems teismo darbuotojams, jų artimiesiems, liudytojams, siekiant greitesnio grįžimo į įprastą gyvenimo ir funkcionavimo lygį:

3.1. individuali pagalba (psichoterapija), teikiama fizinį ar psichologinį smurtą patyrusiems teisėjams, jų artimiesiems, liudytojams, siekiant padėti susidoroti su PTSS ir greičiau grįžti į įprastą gyvenimo (funkcionavimo) lygį (šiuo atveju rekomenduojama užtikrinti psichologinės pagalbos prieinamumą);

3.2. sisteminės priemonės: a) taikytų prevencinių ir intervencinių priemonių veiksmingumo, išmokytų pamokų analizė ir psichologinio saugumo priemonių tobulinimas; b) atviros ir palaikančios organizacinės kultūros stiprinimas, orientuojantis į nuostatų apie teisėjų (ne)pažeidžiamumą keitimą, stigmatizacijos, susijusios su teisėjo kreipimusi psichologinės pagalbos, mažinimą, bei diskusijos skatinimas apie teismų bendruomenėje esančių / kylančių problemų, apie kurias vengiama kalbėti, pripažinimą ir sprendimą (pavyzdžiui, profesinį perdegimą, priklausomybes, psichikos sutrikimus ir kt.). Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas priemonėms, skirtoms minimizuoti traumos poveikį, mažinti stigmatizaciją ir skatinti pagalbos ieškojimo elgseną. Visi suinteresuotieji asmenys turėtų imtis veiksmų, kad sumažintų psichikos sveikatos sutrikimų ir priklausomybių stigmą, nes stigma trukdo ieškoti pagalbos. Atkreiptinas dėmesys į veiksnius, kurie gali kliudyti kreiptis pagalbos dėl psichikos sveikatos sutrikimų: nesugebėjimas atpažinti simptomų; nežinojimas, kaip nustatyti ar gauti tinkamą gydymą, arba įsitikinimas, kad tai per daug sudėtinga; neigiamos kultūrinės nuostatos šių sutrikimų atžvilgiu; baimė dėl neigiamos reakcijos iš svarbių asmenų; gėdos jausmas; pagalbos ieškojimo kaip silpnumo ženklo vertinimas; stiprus polinkis į savarankiškumą ir (arba) perfekcionizmas; karjeros pasekmių baimė; nerimas dėl konfidencialumo; abejonės dėl institucijos siūlomų terapeutų kompetencijos (darbo kokybės) arba įsitikinimas, kad gydymas nebus veiksmingas; laiko trūkumas įtemptoje darbotvarkėje; c) rūpestis dėl platesnės aplinkos (pavyzdžiui, teisėjo šeimos) saugumo; d) informacinio saugumo didinimas.

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

DĖL TEISĖJŲ TARYBOS 2019 M. GEGUŽĖS 31 D. NUTARIMO NR. 13P-89-(7.1.2) „DĖL SAUGUMO TEISMUOSE POLITIKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2026 m. d. Nr. 13P- (7.1.2)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 17 punktu, siekdama stiprinti fizinį ir psichologinį saugumą Lietuvos teismuose, atsižvelgdama į Teisėjų tarybos 2025 m. sausio 31 d. nutarimu Nr. 13P-31-(7.1.2.e) „Dėl darbo grupės saugumui teismuose stiprinti sudarymo“ sudarytos darbo grupės siūlymus dėl saugumo teismuose stiprinimo priemonių, Teisėjų taryba

n u t a r i a:

1. Pakeisti Saugumo teismuose politikos aprašą, patvirtintą Teisėjų tarybos 2019 m. gegužės 31 d. nutarimu Nr. 13P-89-(7.1.2) „Dėl Saugumo teismuose politikos aprašo patvirtinimo“, su visais pakeitimais ir papildymais:

1.1. Pakeisti 19 punktą ir jį išdėstyti taip:

„19. Teismuose, vadovaujantis Aprašo 13 punkte įtvirtintais kriterijais, įgyvendinamos Organizacinės ir Techninės fizinio saugumo priemonės, kurios parenkamos atsižvelgiant į Lietuvos teismų fizinio saugumo modelyje numatytus saugumo lygius (grupes) (1 priedas).“

1.2. Pakeisti 40 punktą ir jį išdėstyti taip:

„40. Teismuose, vadovaujantis Aprašo 13 punkte įtvirtintais kriterijais bei Lietuvos teismų psichologinio saugumo modeliu (2 priedas), nustatomos ir įgyvendinamos šios Organizacinės ir Techninės psichologinio saugumo priemonės:

40.1. informacijos apie teismų veiklą sklaida;

40.2. teismų psichologų veikla;

40.3. teisme dirbančių asmenų kompetencijų didinimas;

40.4. teismo savanorių veikla;

40.5. pažeidžiamų asmenų informavimas apie teismo proceso eigą;

40.6. specialių teismo patalpų pažeidžiamiesiems asmenims įrengimas;

40.7. konvojuojamųjų asmenų atskyrimas nuo kitų teismo proceso dalyvių;

40.8. kitos pagal teismo poreikį nustatytos ir įgyvendinamos psichologinio saugumo priemonės.“

1.3. Papildyti Aprašą 1 ir 2 priedais (pridedama).

Pirmininkas

Sekretorius

LIETUVOS TEISMŲ FIZINIO SAUGUMO MODELIS

1. Teismų ir jų pastatų suskirstymas į saugumo lygius (grupes)

Lygis	Apibūdinimas	Pavyzdžiai
I lygis – aukščiausias saugumo lygis	<p>Aukščiausio lygmens Lietuvos teismų institucijos: Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ir Lietuvos apeliacinis teismas, kuriuose šiuo metu jau yra vykdoma nuolatinė fizinė policijos pareigūnų apsauga (<i>minėti teismai įtraukiami į sąrašą be atskiro vertinimo</i>).</p> <p>Itin didelis teismo užimtumas, 3 metų visų bylų vidurkis apie 15–64 tūkst.</p> <p>Labai didelis žodinių posėdžių skaičius per metus – apie 6–30 tūkst.</p> <p>Labai dideli pastatai, kurių plotas – 4–14 tūkst. kv. m.</p> <p>Dažnos rezonansinės bylos, keliančios visuomenės susidomėjimą, dažnas suėmimų ar kardomųjų priemonių taikymas, dažni interesų konfliktai, rizika viešajai tvarkai.</p>	<p>Lietuvos Aukščiausiasis Teismas</p> <p>Lietuvos apeliacinis teismas</p> <p>Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas</p> <p>Vilniaus apygardos teismas</p> <p>Kauno apygardos teismas</p> <p>Vilniaus miesto apylinkės teismas</p> <p>Kauno apylinkės teismo Kauno rūmai (2 pastatai Kaune)</p>
II lygis – vidutinis saugumo lygis	<p>Vidutiniškas arba didelis teismo darbo krūvis, 3 metų visų bylų vidurkis apie 4–23 tūkst.</p> <p>Vidutinis arba didelis žodinių posėdžių krūvis, 3 metų vidurkis – apie 1,5–8 tūkst.</p> <p>Vidutinio dydžio ir dideli pastatai, plotas – apie 1–5 tūkst. kv. m.</p> <p>Mažesnė rizika konfliktams, tačiau vis dar reikalinga nuolatinė apsauga ir priemonės.</p>	<p>Šiaulių apygardos teismas</p> <p>Panevėžio apygardos teismas</p> <p>Klaipėdos apygardos teismas</p> <p>Klaipėdos apylinkės teismas (pastatas Klaipėdoje)</p> <p>Regionų administracinio teismo Vilniaus rūmai ir dauguma apylinkių teismų pastatų didžiuosiuose miestuose</p>
III lygis – pagrindinis (bazinis) saugumo lygis	<p>Mažas arba vidutinis bylų skaičius, 3 metų visų bylų vidurkis apie 1,6–7 tūkst.</p> <p>Žodiniai posėdžiai reti arba santykinai nedidelis skaičius, žodinių posėdžių 3 metų vidurkis – apie 0,3–3 tūkst.</p> <p>Maži ir vidutinio dydžio pastatai, kurių plotas – iki 2 tūkst. kv. m.</p> <p>Mažai rezonansinių bylų, nedidelė rizika incidentams.</p>	<p>Regionų administracinio teismo Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio rūmai bei dauguma nedidelių miestų apylinkių teismų pastatų</p>

2. Vertinimo kriterijai grupei priskirti

Kriterijus	Aprašymas	Svoris
A. Trejų metų visų bylų vidurkis	Skaičiuojamas trejų metų visų bylų vidurkis (vnt.).	25 %
B. Trejų metų žodinių posėdžių vidurkis	Skaičiuojamas trejų metų žodinio proceso posėdžių vidurkis (vnt.).	35 %
C. Baudžiamųjų bylų dalis	Skaičiuojama procentinė baudžiamųjų bylų 3 metų vidurkio dalis nuo žodinių posėdžių 3 metų vidurkio (%).	25 %
D. Pastato dydis	Skaičiuojamas pastato / patalpų plotas (kv. m).	15 %

Balų skalė: kiekvienam kriterijui priskiriamas balas nuo 1 iki 5 pagal intervalų rinkinį.

Kiekvienas kriterijus įvertinamas balais (nuo 1 iki 5), galutinė suma nulemia teismo priskyrimą tam tikrai saugumo lygio grupei:

- ≥ 80 balų \rightarrow I saugumo lygis
- 50–79 balų \rightarrow II saugumo lygis
- < 50 balų \rightarrow III saugumo lygis

Formulė (galutiniam balui skaičiuoti):

Galutinis balas (0–100) = $((A_bal/5) \times 25) + ((B_bal/5) \times 35) + ((C_bal/5) \times 25) + ((D_bal/5) \times 15)$, kur A_bal, B_bal, C_bal, D_bal – 1–5 balų reikšmės.

Formulė skaičiuoja svorinius procentus ir pateikia rezultatą skalėje 0–100.

3. Vertinimo kriterijų aprašymas

Kiekvienam kriterijui priskiriamas tam tikras svarbos procentas, kuris lemia galutinį rezultatą.

Kriterijai turi šiuos svorius:

A. Trejų metų visų bylų vidurkis (svarba – 25 %)

Aprašymas. Kuo daugiau bylų, tuo didesnis teismo darbo krūvis ir potencialių interesų grupių įsitraukimas.

Balas	Trejų metų visų bylų vidurkis	Paaškinimas
1	$< 3\,000$	Teisme nagrinėjamas santykinai nedidelis bylų skaičius, todėl numatomas mažesnis lankytojų srautas.
2	3 000–9 999	Vidutinė bylų apimtis rodo vidutinį teismo darbo intensyvumą ir interesantų srautą.
3	10 000–19 999	Didėjanti bylų apimtis indikuoja reikšmingą teismo veiklos intensyvumą ir augantį sąveikos su interesų grupėmis mastą.
4	20 000–44 999	Labai didelis bylų skaičius atspindi aukštą darbo krūvį bei intensyvią sąveiką su įvairiomis visuomenės ir institucijų grupėmis.
5	$\geq 45\,000$	Itin didelė bylų apimtis liudija apie ypač intensyvią teismo darbą, ženklią interesantų srautą ir padidėjusius saugumo bei infrastruktūros reikalavimus.

B. Trejų metų žodinių posėdžių vidurkis (svarba – 35 %)

Aprašymas. Vertinama, kiek bylų nagrinėjama žodinio proceso būdu.

Balas	Trejų metų žodinių posėdžių vidurkis	Aprašymas
1	< 1 000	Žodiniai posėdžiai reti, vyrauja rašytinis procesas.
2	1 000–1 999	Santykinai nedidelis žodinių posėdžių skaičius, pavieniai liudytojai.
3	2 000–2 999	Vidutinis žodinių posėdžių krūvis, dažnesnės liudytojų apklausos.
4	3 000–5 999	Daug žodinių procesų, didesnis kontaktas su šalimis.
5	≥ 6000	Labai didelis žodinių posėdžių skaičius, reikšmingas fizinio saugumo poreikis.

C. Baudžiamųjų bylų dalis (svarba – 25 %)

Aprašymas. Kiek procentų visų bylų sudaro baudžiamosios.

Balas	Baudžiamųjų bylų %	Paiškinimas
1	< 30 %	Teisme nagrinėjama nedidelė dalis baudžiamųjų bylų, todėl tikėtina mažesnė su baudžiamojo proceso ypatumais susijusių rizikų įtaka.
2	30–39 %	Baudžiamosios bylos sudaro santykinai nedidelę visų bylų dalį, tačiau gali turėti tam tikrą reikšmę saugumo užtikrinimo aspektams.
3	40–49 %	Baudžiamosios bylos sudaro reikšmingą visų bylų dalį, todėl teismui aktualūs aukštesnio lygmens saugumo poreikiai.
4	50–59 %	Didelė baudžiamųjų bylų dalis rodo didesnę riziką, susijusią su proceso dalyviais, ir būtinybę užtikrinti papildomas saugumo priemones.
5	≥ 60 %	Baudžiamosios bylos sudaro dominuojančią teismo darbo dalį, o tai lemia išskirtinį dėmesį kompleksiniam saugumo užtikrinimui tiek teismo patalpose, tiek proceso metu.

D. Pastato dydis (svarba – 15 %)

Aprašymas. Vertinamas teismo pastato plotas. Tai daro įtaką saugumui, nes didesnis plotas ir lankytojų srautas gali kelti papildomų grėsmių.

Balas	Pastato ypatybės	Paiškinimas
1	Mažas pastatas (< 1 tūkst. kv. m)	Mažai lankytojų, mažas teismo pastatas.
2	Vidutinio dydžio pastatas (1–1,999 tūkst. kv. m)	Vidutinė lankytojų srauto rizika.
3	Didesnis pastatas (2–2,999 tūkst. kv. m)	Vidutinė rizika, daugiau žmonių.
4	Didelis pastatas (3–3,999 tūkst. kv. m)	Didelė rizika dėl didelio srauto.
5	Labai didelis pastatas (≥ 4 tūkst. kv. m)	Didžiausia rizika dėl didžiulio lankytojų srauto.

4. Minimalios rekomenduojamos saugumo priemonės pagal grupę

Priemonė	I lygis	II lygis	III lygis
Apsaugos signalizacija	✓	✓	✓
Nuolatinė apsauga (fizinė)	24/7*	Darbo valandomis	Pagal poreikį
Pareigūnų skaičius**	2–5 per pamainą	1 darbo valandomis	Kviečiamas
Apsaugos / pareigūnų skaičius** (perėjimo kontrolei ir vaizdo kamerų stebėjimui)	1–3 per pamainą	1–2 per pamainą	1 per pamainą
Įeigos kontrolė su varteliais / kortelėmis	✓	✓	✓
Vaizdo stebėjimo sistemos	Įėjimai ir koridoriai, taip pat visa teismo teritorija su stebėjimo postu	Įėjimai ir koridoriai, taip pat visa teismo teritorija su stebėjimo postu	Tik įėjimai ir koridoriai
Vaizdo stebėjimo sistemos su garso įrašymu teismo posėdžių salėse	✓	✓	✓
Įeigos kontrolės sistema ¹	✓	✓	✓
Pavojaus mygtukai	✓	✓	✓
Saugumo patikra (stacionarūs metalo detektoriai)	Nuolatinė	Pasirinktina	Netaikoma
Saugumo patikra (rankiniai metalo detektoriai) nustatyta tvarka ir atvejais	✓	✓	✓

* Teismo saugumas turi būti užtikrinamas 24/7, teismo darbo metu fizinę apsaugą užtikrina pareigūnas, ne darbo metu – apsauga užtikrinama techninėmis priemonėmis (signalizacija ir kt.).

** Apsaugos / pareigūnų skaičius preliminarus.

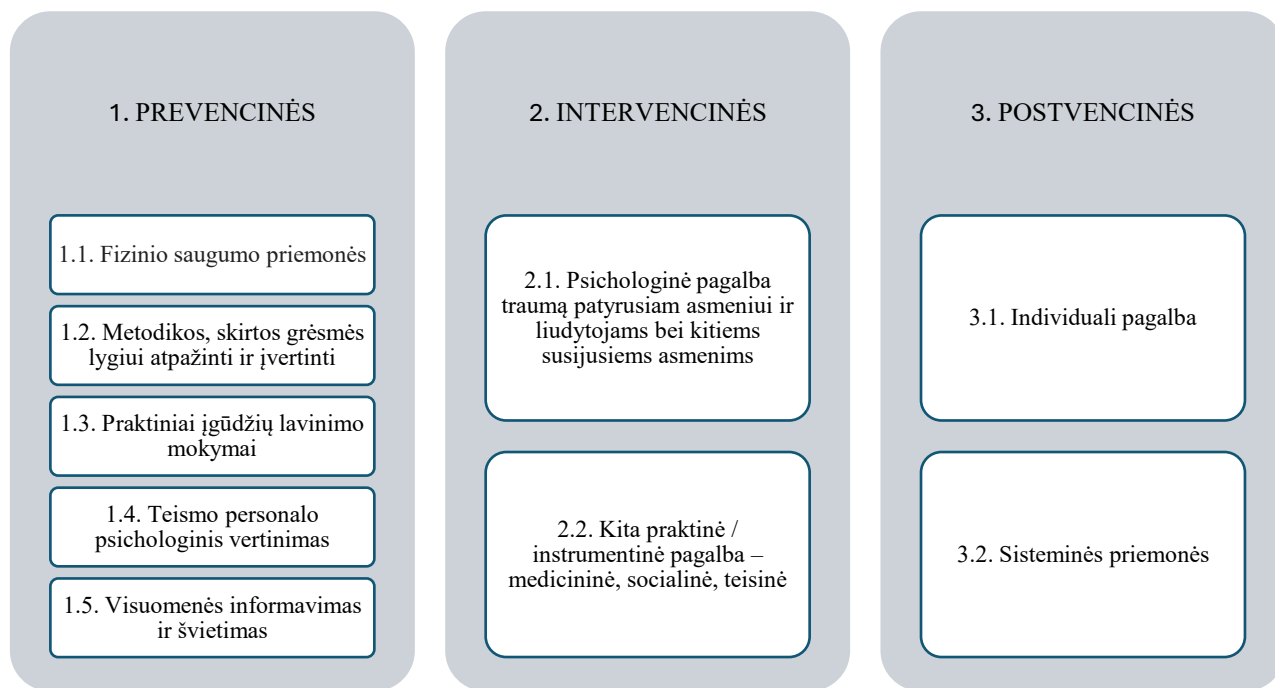
5. Vertinimo procedūra

- Nacionalinė teismų administracija per 3 mėn. nuo kalendorinių metų pradžios atlieka kasmetinį vertinimą dėl teismų ir jų pastatų suskirstymo į lygius.
- Nacionalinė teismų administracija renka statistinę informaciją apie bylas, žodinius posėdžius, baudžiamųjų bylų skaičių, pastato parametrus ir kt.
- Skaičiavimams yra naudojama *Excel* skaičiuoklė, skirta balams automatiškai apskaičiuoti pagal formulę.
- Teismas gali būti perkeltas į aukštesnį arba žemesnį saugumo lygį, atsižvelgiant į veiklos rodiklius.

¹ Tai visa elektroninė sistema, nustatanti, kas gali patekti į patalpas, o įeigos kontrolė su varteliais / kortelėmis – tai fizinis įėjimo taškas, per kurį žmonės ~~realiai~~ pereina.

LIETUVOS TEISMŲ PSICHOLOGINIO SAUGUMO MODELIS

Rekomenduotinos taikyti psichologinio saugumo priemonės:

1. Prevencinės – teisėjų ir teismų darbuotojų, visuomenės, susijusių institucijų švietimas. Rūpinantis psichikos higiena, ieškomos strategijos, galinčios sumažinti įvairių rizikos veiksnių poveikį:

1.1. fizinio saugumo, padedančio užtikrinti ir psichologinį saugumą, užtikrinimas;

1.2. metodikos, skirtos grėsmės lygiui atpažinti ir įvertinti, parengimas. Pažymėtina, kad ketinimas atlikti agresyvų veiksma (tikslingą ar spontanišką) turi universalius elgesio ir kitus pastebimus indikatorius. Atitinkamos grėsmės lygio (asmens / elgesio pavojingumo) identifikavimo ir vertinimo metodikos parengimas padeda darbuotojams išvengti grėsmių ar laiku ir efektyviai į jas reaguoti;

1.3. praktiniai mokymai, skirti: a) psichologiniam atsparumui didinti; b) reagavimo į grėsmę įgūdžiams lavinti – grėsmės atpažinimo ir vertinimo, bendravimo su agresyviais asmenimis (atsitraukimo, deeskalavimo, atgrasymo metodų taikymas ir kt.), efektyvaus reagavimo į grėsmę treniruotėms (integruotoms, skirtoms psichologiniam ir fiziniam pasirengimui didinti);

1.4. teisėjų ir kitų teismo procese dalyvaujančių teismo darbuotojų (teisėjų padėjėjų, teismo posėdžių sekretorių, kitų teismo darbuotojų) psichologinis vertinimas – priemonė, skirta teisėjų ir kitų teismo darbuotojų pažeidžiamumui nustatyti, siekiant diferencijuoti (individualizuoti) psichologinio saugumo priemones pagal poreikį;

1.5. visuomenės informavimas ir švietimas: informavimas apie teismuose įdiegtas fizinio saugumo priemones, siekiant sumažinti grėsmę keliančių įvykių riziką, atgrasyti potencialius agresorius, taip pat visuomenės švietimas siekiant didinti piliečių informuotumą ir sąmoningumą, stiprinti teismų reputaciją.

2. Intervencinės – tiesioginė pagalba įvykio metu arba iš karto po įvykio:

2.1. psichologinė pagalba traumą patyrusiam asmeniui ir liudytojams bei kitiems susijusiems asmenims (pavyzdžiui, pagalbą trauminio įvykio metu teikusiems asmenims): a) debriefingas – struktūruota ankstyvoji potrauminė intervencija, taikoma darbui su žmonėmis, kartu išgyvenusiais nelaimę ar tragišką įvykį. Intervencija siekiama sumažinti emocinę įtampą, užkirsti kelią išsivystyti potrauminio streso sutrikimui (PTSS) ir pagreitinti atsistatymą aptariant, patvirtinant ir normalizuojant įvykio dalyvių reakcijas į traumą, taip pat suteikti informaciją apie pagalbą, atrinkti tuos, kuriems reikia didesnio dėmesio ir kvalifikuotos pagalbos. Dažniausiai tai yra vienkartinė 1–3 val. sesija (vykdoma kitą ar kelias dienas po įvykio); b) į traumą orientuota kognityvinė elgesio terapija – trumpa moksliskai pagrįsta kognityvinė elgesio terapija, taikoma maždaug 2 savaites (4–5 sesijos) esant ūmiam streso atsakui; c) grupės refleksija po įvykio – vienkartinis ar trumpalaikis susitikimas po trauminio įvykio, kuriame orientuojamasi ne į terapiją, o į socialinių ryšių sutvirtinimą, streso įveiką ir trauminio įvykio įprasminimą, siekiant palaikyti asmeninę ir grupės psichologinę gerovę. Refleksija skirta asmenims, kurie kartu dirbo trauminio įvykio metu. Šiuo atveju rekomenduotina parengti teismo psichologus, kurie turėtų kompetenciją teikti tokią pagalbą, ar steigti atitinkamą padalinį teismų sistemoje;

2.2. kita praktinė ir instrumentinė pagalba: a) medicininė – pirmosios pagalbos, medikų iškvietimas; b) socialinė – nukentėjusiojo artimųjų informavimas, nukentėjusiojo palydėjimas į saugią vietą (namus); teisinė – pagalba teikiant pareiškimą policijai ir panašiai.

3. Postvencinės – pagalba, kuri teikiama fizinį ar psichologinį smurtą patyrusiems teisėjams ir kitiems teismo procese dalyvaujantiems teismo darbuotojams, jų artimiesiems, liudytojams, siekiant greitesnio grįžimo į įprastą gyvenimo ir funkcionavimo lygį:

3.1. individuali pagalba (psichoterapija), teikiama fizinį ar psichologinį smurtą patyrusiems teisėjams, jų artimiesiems, liudytojams, siekiant padėti susidoroti su PTSS ir greičiau grįžti į įprastą gyvenimo (funkcionavimo) lygį (šiuo atveju rekomenduojama užtikrinti psichologinės pagalbos prieinamumą);

3.2. sisteminės priemonės: a) taikytų prevencinių ir intervencinių priemonių veiksmingumo, išmuktų pamokų analizė ir psichologinio saugumo priemonių tobulinimas; b) atviros ir palaikančios organizacinės kultūros stiprinimas, orientuojantis į nuostatų apie teisėjų (ne)pažeidžiamumą keitimą, stigmatizacijos, susijusios su teisėjo kreipimusi psichologinės pagalbos, mažinimą, bei diskusijos skatinimas apie teismų bendruomenėje esančių / kylančių problemų, apie kurias vengiama kalbėti, pripažinimą ir sprendimą (pavyzdžiui, profesinį perdegimą, priklausomybes, psichikos sutrikimus ir kt.). Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas priemonėms, skirtoms minimizuoti traumos poveikį, mažinti stigmatizaciją ir skatinti pagalbos ieškojimo elgseną. Visi suinteresuotieji asmenys turėtų imtis veiksmų, kad sumažintų psichikos sveikatos sutrikimų ir priklausomybių stigmą, nes stigma trukdo ieškoti pagalbos. Atkreiptinas dėmesys į veiksnius, kurie gali kliudyti kreiptis pagalbos dėl psichikos sveikatos sutrikimų: nesugebėjimas atpažinti simptomų; nežinojimas, kaip nustatyti ar gauti tinkamą gydymą, arba įsitikinimas, kad tai per daug sudėtinga; neigiamos kultūrinės nuostatos šių sutrikimų atžvilgiu; baimė dėl neigiamos reakcijos iš svarbių asmenų; gėdos jausmas; pagalbos ieškojimo kaip silpnumo ženklo vertinimas; stiprus polinkis į savarankiškumą ir (arba) perfekcionizmas; karjeros pasekmių baimė; nerimas dėl konfidencialumo; abejonės dėl institucijos siūlomų terapeutų kompetencijos (darbo kokybės) arba įsitikinimas, kad gydymas nebus veiksmingas; laiko trūkumas įtemptoje darbotvarkėje; c) rūpestis dėl platesnės aplinkos (pavyzdžiui, teisėjo šeimos) saugumo; d) informacinio saugumo didinimas.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Nacionalinė teismų administracija
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL TEISĖJŲ TARYBOS NUTARIMŲ PROJEKTŲ
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-01-07 Nr. 4R-23-(1.13.Mr)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	3
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Parašo paskirtis	pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jurga Greičienė Direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-01-07 16:23:48 GMT+2
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-01-07 16:24:00 GMT+2
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC
Sertifikato galiojimo laikas	2025-08-25 11:01:36 GMT+3 - 2029-08-24 11:01:36 GMT+3
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Lietuvos teismų informacinė sistema
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja. (2026-01-07 16:29:42)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	Nuorašą suformavo LITEKO 2026-01-07 16:29:42
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-